

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

VI. Saziv

Prolečna sesija

Komisija za zakonodavstvo, mandate, imunitet, Poslovník Skupštine i nadgledanje Agencije protiv korupcije

Sednica br. 24

Priština, 19.04.2018, u 11:00 časova

Zgrada Skupštine, sala N-302

Z A P I S N I K

Na sednici su učestvovali: Albulena Haxhiu, Hajdar Beqa, Bahrim Shabani, Sami Kurteshi, Arben Gashi, Shkumbin Demaliaj i Bilall Sherifi.

Odsutni: Glauk Konjufca, Korab Sejdiu, Nezir Çoçaj i Igor Simić.

Pozvani i drugi učesnici: Drilon Krasniqi i Rinor Dervishaj, Student pravnog fakulteta; Ardiana Hajzeri, Radio Kosova; Valbona Bytyçi, Ekonomia Online; Ardi Shita i Hasie Abdullahu, USAID; Burim H. Behluli, KOMF; Edita Kusari, Blerta Bejtullahu i Shaban Murturi, EUSR/EV; Amire Qamili, Birn; Gzim Shala, IKD/BPD; Sanije Berisha, OSBE; Muhamed Shehu, Kosova Sot, Agim Maraj, British Embassy; Rezarta Reka i Veli Hoti, UNDP; Arton Demahasaj, ÇOHU; Artan Murati, KDI; Blerim Kelmendi, Afrim Atashi i Shaip Havolli, AKK i Luljeta Plakolli, Projekat EU-a.

Sednici je predsedavala, Albulena Haxhiu, predsednica Komisije.

Osoblje za podršku: Visar Krasniqi, Mirlinda Kolgeci i Fatbardha Boletini.

Dnevni red:

1. Usvajanje dnevnog reda;
2. Usvajanje zapisnika sa sednica od 20.2. i 27.2.2018;
3. Razmatranje Izveštaja sa amandmanima na Nacrt zakona br. 06/L-009 o posredovanju

4. **Razmatranje Izveštaja sa amandmanima Funkcionalne Komisije na Nacrt zakona br. 06/L-001 o izmeni i dopuni Zakona br. 02/L-31 o verskim slobodama na Kosovu.**
5. **Diskusija u vezi inicijative Komisije za izradu nacrtu zakona o izmeni i dopuni Zakona br. 2004/32 o porodici Kosova;**
6. **Razmatranje Godišnjeg izveštaja o radu Agencije protiv korupcije za 2017. godinu; i**
7. **Razno.**

1. Usvajanje dnevnog reda

Dnevni red je usvojen izmenom ukidanjem sa dnevnog reda Razmatranje Izveštaja sa amandmanima na nacrt zakona br. 06/L-009 o posredovanju, za razmatranje u narednoj sednici.

2. Razmatranje Izveštaja sa amandmanima Funkcionalne Komisije na Nacrt zakona br. 06/L-001 o izmeni i dopuni Zakona br. 02/L-31 o verskim slobodama na Kosovu

Predsednica - je podnela na razmatranje Izveštaja sa amandmanima Funkcionalne Komisije na Nacrt zakona br. 06/L-001 o izmeni i dopuni Zakona br. 02/L-31 o verskim slobodama na Kosovu i zahtevala od članove Komisije da se izjasne ukoliko imaju primedbe.

Sami Kurteshi - je dao objašnjenja o Nacrtu zakona o verskim slobodama u funkcionalnoj Komisiji i naveo je da kod amandmana 10. ima dva predloga, da se zameni br. od 50 i da postane 100. i drugi predloge da se briše stav 2.2 člana 7B.

Predsednica - je naglasila da u odnosu sa procedurama nije naišao na neki amandman koji je podnet i na srpskom jeziku.

Hajdar Beqa - je rekao da podržavamo izveštaj sa amandmanima Funkcionalne komisije dok mi možemo imati razne stavove jer istina da je Zakon osetljiv i da imamo dobre amandmane koje treba podržati.

Bilall Sherifi – je rekao da postoji snažno lobiranje da se ne podrži amandman g. Nait Hasani jer prema njima koji su protiv ovog amandmana pokušala se na neki način da se interveniše protiv kulturne baštine srpske pravoslavne crkve, s toga smatram da niko ne može imati monopol u pravoslavnoj veri. Što se tiče amandmana na srpskom jeziku, rekao je da Ustavom su ravnopravni albanski i srpski jezik.

Sami Kurteshi - je rekao da je ispravka na srpskom jeziku je u potpunoj skladi sa albanskom jezikom. Dok što se tiče pravoslavne crkve, rekao je da je jedina crkva etnizovana jer ima Automnost.

Arben Gashi – je rekao da je funkcionalna komisija pogrešila što nije dala podršku amandmanu 6, predloženom od poslanika Nait Hasani jer sa 100. potpisa može se formirati jedna verska

zajednica i zašto da se ne podrži i formiranje verske albanske pravoslavne crkve. To je kršenje poverenja verske slobode ukoliko se ne dozvoljava ovaj amandman, s toga treba podržati jer je upravo u ustavnom duhu za slobodu verovanja.

Bilall Sherifi - je rekao da je amandman u potpunoj saglasnosti sa ustavnim duhom, ali ne može se složiti da je istorija albanske pravoslavne crkve početi nakon usvajanja zakona, sasvim je neopravdano, s toga ne mogu podržati taj amandman.

Hajdar Beqa- je rekao da podržavamo amandman g. Nait Hasani i predložio je da ga glasamo posebno amandman 6. na specifičan način zbog njegove važnosti.

Nakon diskusija, predsednica je konstatovala da je komisija jednoglasno odlučila da funkcionalnoj Komisiji podnosi sledeću:

Preporuku

1. Nacrt zakona br. 06/L-001 o izmeni i dopuni Zakona br. 02/L-31 o verskim slobodama na Kosovu i predloženi amandmani u skladu su sa Ustavom i sprovodljivim zakonom.
2. Preporučuje se preformulisan amandmana 6. koji je predložen od poslanika Nait Hasani.

3.Diskusija u vezi inicijative Komisije za izradu nacrta zakona o izmeni i dopuni Zakona br. 2004/32 o porodici Kosova

Predsednica - je dala na diskusiju inicijativu Komisije za izradu Nacrta zakona o izmeni i dopuni Zakona br. 2004/32 o porodici Kosova i zatražila da se izjasne ukoliko imaju primedbe.

Arben Gashi - je rekao da naslov Nacrta zakona nije u redu i dodao je da ne treba biti Zakon o porodici Kosova, ali Zakon o porodici jer porodica pripada osobi a ne Kosovu.

Predsednica - je rekla da se ne može izmeniti naslov Nacrta zakona u ovoj fazi, jer izmene i dopune Zakon pravilo je da na osnovu referisanja, i da se slaže potpuno sa datom primedbom.

Komisija je odlučila da se procesira Nacrt zakona o izmeni i dopuni Zakon br. 2004/32 o porodici Kosova, za procenu usaglašenosti Nacrta zakona sa zakonodavstvom Evropske unije u Direkciji za standardizaciju, približavanje i pravno usklađivanje i za procenu budžetskih implikacija Nacrta zakona u Direkciji za budžet i isplate.

3. Razmatranje Godišnjeg izveštaja o radu Agencije protiv korupcije za 2017. godinu

Albulena Haxhiu - dala na Godišnjeg izveštaja o radu Agencije protiv korupcije za 2017. godinu i u vezi s tim reč dala direktoru Agencije protiv korupcije za izveštavanje.

Shaip Havolli - je upoznao Komisiju sa dostignućima i izazovima ove institucije. Pravni okvir na čijoj osnovi Agencija realizovala svoj mandat je u proceduri za izmene i dopune. Zakon o sprečavanju konflikta interesa je usvojen u Skupštini i očekuje se ukaz od predsednika. Takođe rekao da su u toku izrade zakona o agenciji i zakona o deklarisanju porekla imovine. Što se tiče Zakona o agenciji protiv korupcije, ponovo prethodne istrage će biti one koje će se nastaviti. Treba dodati procenu opasnosti po sektorima, gde je agencija će imati pravo izvršiti svoju procenu, takođe i kod monitorisanja Strategije protiv korupcije, gde novim zakonom planirano je da strategiju protiv korupcije da izradi sama Vlada, dok Agencija protiv korupcije će se baviti monitorisanjem Strategije i plana delovanja. Planira se da Agencija protiv korupcije monitoriše planove i integritet institucija, izradom iste metodologije sa Ministarstvom javne administracije. Takođe, planira se da se vrši procena zakona i izrada shodno međunarodnih standarda, kojim povodom će biti metodologija kontrolisanja protiv korupcije, a prvo će otići u Vladi, bilo kao zakon ili pravilnik, prvo će se dostaviti u Agenciji protiv korupcije, dok deo Pravne kancelarije će biti predstavljena od strane Agencije protiv korupcije, od samog predlagača nacrta zakona, Ureda premijera, Ureda predsednika i ministarstva pravde. Dok treba razjasniti situaciju u vezi razmatranja godišnjih finansijskih izveštaja političkih stranaka, gde će se specificirati i uloga Agencije protiv korupcije. U međuvremenu, očekuje se da se ubrzo izradi i zakon o signalizaciji, gde i Agencija protiv korupcije očekuje se da će imati njenu ulogu, ukoliko se tako nešto dozvoljava od strane Ministarstva pravde ili radne grupe.

Što se tiče Zakona o deklarisanju i porekla imovine, planira se proširenje liste visokih javnih zvaničnika jer mnoge institucije zvaničnici su podložni korupciji, ali ne nalaze se u listi Deklarisanja porekla imovine. Takođe je predviđeno da su visoki zvaničnici obavezno da deklariraju krypto – valute ili virtualni novac mada nisu legalizovana. Takođe, ovim zakonom će se predvideti tačnost imovine, regulisanje vrednosti pokretne i nepokretne imovine, žiro računi subjekata u istrazi, gradacija sankcija i da se uređuje da tužilaštvo ne poništi slučajeve zbog nedostatka elementa umišljajno , a cilj je da Zakon postane funkcionalan.

Za 2017. godinu, agencija protiv korupcije vodila prethodnu istragu za 357. slučajeva, gde 45 od njih su prenošeni iz prethodne godine, dok u 2017. godini, primljeni su 312. slučajeva. Rečeno je da su 109 slučajeva podneta krivična prijava u Tužilaštvu i u policiji za dalju proceduru; 18. slučajeva su zbog administrativnih kršenja, zahtevom za početak kršenja disciplinske procedure, 92 slučajeva su okončani, 139 slučajeva su pod istragom, dok su tretirani 85. anonimnih informacija. Tokom ove godine, Agencija je tretirala 224. slučajeva, dok g. Havolli je naglasio da upućeni slučajevi u tužilaštvo pripadaju krivičnim delima, ne deklarisanje imovine, lažno deklarisanje i deklarisanje posle roka, zloupotreba službenog položaja i autoriteta i konflikta interesa.

Što se tiče deklarisanja imovine za 2017. godinu, obavezni su bili da deklariraju imovinu 624 visokih javnih zvaničnika, dok za 2016, obavezni su bili 4670 zvaničnika, dok 886 zvaničnika su podlegli potpunoj kontroli, kod 563 slučajeva nije primećena neka izmena, u 343 slučajeva primećene su izmene i zahtevane objašnjenja od strane visokih zvaničnika, naglašavajući da su 115. slučajeva procesirani u daljoj istrazi i jedan slučaj je dostavljen Poreskoj administraciji.

Što se tiče deklarisanju poklona, rečeno je da su 11 institucije deklarirale da su primili poklone, dok 26 drugih institucija deklarirale da nisu primili poklone.

U oblasti javne nabavke, identifikovani su 48 slučajeva zbog kršenja zakona sa koruptivnim elementima u aktivnostima nabavke, date su 14 mišljenja, 22 slučajeva su zaključeni i dati su 7 saveta.

Što se tiče konflikta interesa, tretirani su 166 slučajeva. U 79 slučajeva od njih su izbegavali konflikta interesa, 21 slučajeva realizovani su bez konflikta interesa, 31. slučajeva su u proceduru za dalju istragu, za jednog slučajeva je pokrenut prekršajni postupak, zahtev za razrešenje i da su date 34 mišljenja.

Saradnja sa drugim institucijama za sprovođenje zakona je nastavljena, dok preispitani plan delovanja 2013 – 2017 dao ukupan iznos od 120 delovanja a kontaktne tačke tokom izveštajnog perioda, nisu izveštavali uopšte za 30. radnje. Dok u vezi Strategije protiv korupcije 2018 – 2022, usvojena od strane Vlade i sada se očekuje da se usvoji i u Skupštini.

Na kraju treba istaći da prema Transparency International, Kosovo je uvrštena na nekoliko mesta više u rang listi, kao 85. u 2017 i Izveštaj progresa Agencije protiv korupcije konstatuje kao poverljivu instituciju, koja je ispunila svoje aktivnosti.

Predsednica – je rekla da što se tiče Strategije protiv korupcije bilo bi dobro da mi zasnivamo na praksu Hrvatske, koja je veoma dobro regulisala ovo pitanje, gde Ministarstvo pravde izradi strategiju, dok Skupština ima posebnu komisiju koja se sastoji od pozicije i opozicije i da ima dominantnu ulogu a takođe učestvuje i civilno društvo, univerzitetski profesori i jedan novinar koji se izabere konkursom. Znači vrše nadgledanje Strategije protiv korupcije. ,

G. Haxhiu Pitala je ko vrši kontrolu imovine zvaničnika Agencije protiv korupcije, jer u komisiji vi niste dostavili obrasce i koja su mera dosada preduzete za odbijanje krivičnih prijava. Takođe da li ima mogućnosti da Agencija ima pristup u finansijama političkih subjekata i kako se to može adresirati.

Krivična dela protiv korupcije čine ogromni deo takvi dela, ali najmanje su izrečene kazne zatvorom za to, pored novčane kazne do 2000 € i uslovno 2 meseca do 6. meseci. zabrinjavajuće su i oslobađajuće presude, odbijajući, podaci i sudova, navodeći da u Izveštaju progresa, ističe se da krivična dela koja podnosi agencija moraju biti kvalitetna, s toga da li ćete preduzeti mere u tom pravcu?.

Da li agencija može imati pristup kod troškova i finansijskih prihoda političkih stranaka i kako je moguće da se adresira ovo pitanje. Da li može agencija imati ulogu filtriranja u izboru članova borda u tesnoj grupi predlagača, jer postoje mnogi slučajevi da članovi borda imaju konflikt

interesa. Da li ste imali mogućnosti da vršite procenu svih visokih zvaničnika i kontrolisanju njihove imovine od vremena osnivanja, jer ždreb nije prikazan mnogo efikasan u suzbijanju organizovanog kriminala i korupcije i kakva je saradnja sa bankama, katastarom i drugim institucijama i da li imate prepreke tokom vašeg rada?.

Shaip Havolli – Agencija je izvršila procenu za obe strategije i ocenila da je neophodno da Strategiju protiv korupcije izradi Vlada. U novoj strategiji predvideli smo veću ulogu civilnog društva kao kontrolni mehanizam i ukidali smo iz liste aktivnosti i ciljeve.

Što se tiče deklarisanja imovine zvaničnika Agencije, u tom vremenu nije funkcionisala Skupština, s toga još nisu dostavljene aplikacije. za 2017. godinu sve slučajeve koje smo uputili sa krivičnom prijavom, podignute su optužnice koje su u postupku.

Što se tiče mišljenja u oblasti javne nabavke, sva mišljenja koje su date za 2017. godinu, sprovedene u agenciji. Dok kod izbora članova borda mi moramo imati izjave imovine radi potvrđivanja da li postoji konflikt interesa, što je teško ustanoviti. Novim zakonom planirano je da visoki zvaničnici treba dokazati poreklu imovine. Takođe saradnja sa drugim institucijama nismo imali nikakvog problema.

Bilal Sherifi - pitao je kada tužilaštvo odbije krivične prijave da li su zbog ne kvalitetne formulacije ili ne postojanja dovoljnih dokaza, ili zbog ne spremnosti tužilaštva da nastavlja proceduru.

Shaip Havolli - u većini slučajeva tužilaštvo traži dodatne informacije ili dokaze u vezi deklarisanja imovine, ali postoje slučajevi kada zahtevaju i procenu, što agencija ne vrši procenu imovine, konstatacijom da se to vrši ekspertizom. Na kraju tražili smo od tužilaštva da se ne odbiju krivične prijave bez prethodne konsultacije sa agencijom u tom pravcu.

Sami Kurteshi - je zatražio objašnjenja u vezi podnetih krivičnih prijava od strane APK-a, kojima je istekao rok krivičnog gonjenja ili zastarelosti krivičnog dela, i drugo pitanje kada su tužiocu povukli optužnicu, na početku jer je istu odbio Sud. Korupcija na Kosovu konstatuje se da nema oblasti ili institucionalne organizacije koja nema korupcije. Takođe korupciju kako tumačite kao činjenicu ili percepciju?

Hajdar Beqa - je rekao da agencija svake godine obeležava uspehe. I zakašnjenje za jedan dan za dostavljanje obrasca u vezi s tim je podneta krivična prijava što je neshvatljivo i da li smatrate da novim zakonom, krivična prijava da ne bude podneta protiv zvaničnika bez dovoljnih dokaza. Da li ste razmislili da novim zakonom budu ukinuti savetnici za deklarisanje imovine jer smatram da oni nemaju ogromne plate.

Z. Beqa - je objasnio da u vezi sa izborom članova borda, zakon sasvim jasno utvrđuje ko može biti izabran, dok je pitao da li je pravedno da se virtualni novac deklariše, pošto ovo pitanje nije regulisano zakonom?

Arben Gashi - nalazimo se u procesu preispitivanja sistema gde ćemo biti uključeni u vezi sa zakonom koji je u proceduri i kada bude stigao u Skupštini. zabrinutost g. Gashi je naziv agencije, gde je rekao da u stvari Agencija protiv korupcije je više Agencije za upoređivanje i verifikaciju imovine visokih državnih zvaničnika, međuvremenu da se žrebom kontrolišete imovinu nekog visokog zvaničnika posebno imovina visokog zvaničnika i u tom smislu moramo pogledati u zakonu i ovo pitanje da se ne stvara ili ne nanosi nepotrebna šteta određenoj osobi.

Bahrim Shabani – je rekao da Agencija protiv korupcije omogućava da sam građanin da prijavljuje sumnjive slučajeve besplatnim pozivima, poštom ili preko elektronske adrese, takođe i preko anonimnih poziva što je zaštićen dostojanstvo građanina koji prijavljuje slučajeve korupcije. Dok g. Shabani je pitao koliko su motivisani građani za prijavljivanje na anonimnan način slučajeve korupcije i da li ste zadovoljni sa ovakvom saradnjom sa građanima o slučajevima korupcije.

Blerim Kelmendi - što se tiče pitanja, transparentnosti finansija političkih subjekata aktuelno im zakonom imali smo nadležnosti da revidiramo izveštaje finansija političkih stranaka i njihove oblasti da razmatramo nakon vođenja revizije i CIK bio obavezan da dostavlja ove izveštaje u Agenciji. Aktuelni zakon je u proceduri izmena i dopune i da smo deo radne grupe u Uredu Premijera i tamo razmatramo ovu nadležnost Agencije protiv korupcije da nakon revizije da se razmatraju ovi izveštaji.

Nemamo dovoljne nadležnosti za pristup u bankarskim računima, s toga smo predložili u radnoj grupi, da bi bilo problema da se ovi izveštaji kontrolišu jedino od strane agencije ili da se predviđaju dodatne nadležnosti za agenciju, kako bi imala pristup u bankarskim računima.

Što se tiče kvaliteta izrade krivičnih prijava od 2006 do 2018 nije isti nivo ali izgleda da u tužilaštvu ima blokade zbog činjenice što se odbijaju krivične prijave bez detaljnog razmatranja. Takođe sve pretenzije koje mi dajemo u krivičnoj prijavi, svi se proveravaju još jednom, zbog činjenice što Krivični kod krivičnog postupka nije predvidela Agenciju kao organa koji se bavi istragom. Takođe sudije doneo još 47. kažnjive presude na osnovu krivičnih prijava Agencije. Trebalo izvršiti procenu krivičnih prijava, kako su tretirane u tužilaštvu i da izađemo sa tačnom konstatacijom činjeničnog stanja.

Sami Kuretshi - je pitao da li su zastareli slučajevi i u kojim slučajevima?

Blerim Kelmendi - jedan od razloga zastarelosti krivičnih gonjenja je što krivično delo je sumnjivo za prethodni vremenski period i isto se desilo godinama i sankcije krivičnog dela dodiruje zastarelost krivičnog gonjenja u ovim slučajevima. U vezi sa pitanjem g. Kurteshi, rekao je da nismo izvršili analize u vezi kojih slučajeva su zastareli predmeti visokih zvaničnika ili nižeg ranga.

Shaip Havolli – je rekao da u vezi sa izveštavanjem slučajeva oni koji izveštavaju u agenciji, dobijaju povratne informacije kada se slučaj završi. Mnogi slučajevi koji je inicira agencija u nedostatku nadležnosti, slučaj prelazi u policiji ili u tužilaštvu, tako da je agencija više poverljiva.

Odgovarajući na pitanje g. Beqaj u vezi sa deklarisanjem imovine nakon isteka roka, rekao je da nije cilj agencije da okrivljuje visoke zvaničnike i da se poveća nivo kriminaliteta u našoj zemlji u odnosu i sa domaćim i međunarodnim institucijama jer to su i statističke podatke, ali do sada nismo dobili obrazloženja od visokog zvaničnika zbog ne deklarisanja blagovremeno svoje imovine, s toga je to i zabrinutost radne grupe da se ovo pitanje uređuje.

Što se tiče deklarisanja imovine opštinskih savetnika, mi smo predložili da se oni skidaju iz deklarisanja imovine kao visoki zvaničnici. Takođe je rekao da istina da kripto valuta nije regulisana zakonom, ali za ovo pitanje moramo dobiti procenu Centralne Banke Kosova ili Poreske administracije Kosova.

Albulena Haxhiu - je rekla da je vrlo važno izvršiti analizu zastarelosti krivičnih gonjenja. Što se tiče revizije trebalo bi činiti napore da se revizija finansija političkih stranaka bude u nadležnosti Agencije protiv korupcije. CIK u kontinuitetu je odbio da ima nadležnosti obrazloženjem da nemaju kapacitete.

Takođe, Haxhiu je čestitala u vezi sa mišljenjem odluke za povećanje plate Vladi za stručno tretiranje i takođe i za poslednju odluku o Zakonu o amnestiji, gde je naglašeno da bilo ko vodi sudski proces u slučaju suzavaca postoji konflikt interesa. Kakvo će biti vaše postupanje ukoliko ova odluka ne bude obustavljena.

Nakon sve stranih diskusija, predsednica je konstatovala da je Komisija *sa 4 glasova za, 1 glas protiv i 1 uzdržan* donela sledeću:

Preporuku

Da se usvoji Izveštaj rada Agencije protiv korupcije za 2017. godinu.

5.Razno

Odlučeno je da se formira radna grupa za razmatranje Nacrta zakona br. 06/L-030 o pravnim aktima u sledeći sastav:

Hajdar Beqa, predsedavajući
Albulena Haxhiu, član
Korab Sejdiu, član
Bahrim Shabani, član

Sednica je završena u 13:00 časova.

Pripremila:

Podržno osoblje Komisije.

Predsednica Komisije,

Albulena Haxhiu